Сучасні проблеми трансформації права

Про відзначення монографії Є. Л. Стрельцова «Раціональний дискурс про кримінальне право»

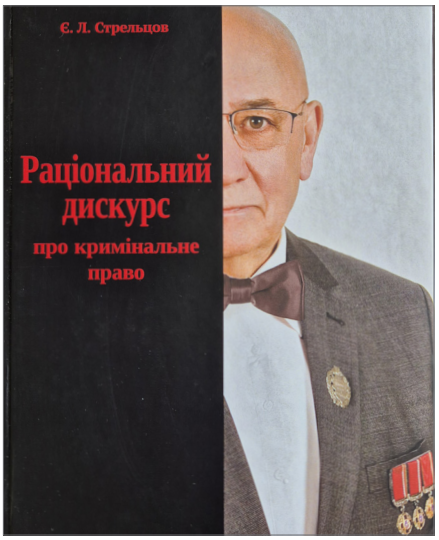

Реформування держави – складний та багатогранний процес, який відображає необхідність адаптації суспільних інститутів до нових політичних, економічних, соціальних та культурних умов. Важливу роль у нормативному забезпеченні таких процесів відіграє правова система, що потребує постійної уваги до змістовних та формалізованих ознак такої системи в цілому та до її складових, зокрема системи права, галузі (галузей) права, правових інститутів тощо. У цьому плані на спеціальну увагу заслуговує кримінальне право, яке має свій предмет, метод та ціль і, водночас, й загальногалузеві проблеми свого реформування.

Детальніше звернення до трансформації українського кримінального права свідчить, що тут є декілька напрямків, які заслуговують на увагу. Так, ці зміни повинні мати комплексний характер, що вказує на необхідність системності (а не фрагментарності) таких новел. Нові (вдосконаленні) правові положення повинні також бути доступними, ефективними, узгоджуватися, необхідною мірою, з міжнародними, насамперед європейськими, стандартами в сфері кримінальної юстиції.

Важливо враховувати, що прийняття нових правових положень повинно «заздалегідь» передбачати процедури їх реалізації, необхідність введення нових або вдосконалення діяльності існуючих структур щодо впровадження таких кримінально-правових положень. Для того, аби вказані процеси були якіснішими, нам взагалі потрібно визначитися, яким за своїм змістом та функціональною спрямованістю повинно бути кримінальне право: репресивним (каральним), ресоціалізуючим, превентивним чи відновлюючим? І чи всі змістовні ознаки повинні мати певне «поєднання». Істотним залишається питання про поєднання усталених положень кримінального права, які багато в чому викликані домінуванням у нас протягом кількох століть німецької моделі класичного кримінального права, з новими течіями, які є в сучасній кримінально-правовій теорії.

Саме ці, актуальні для сьогоденного розвитку, проблеми кримінального права досліджуються в монографії доктора юридичних наук, доктора теології, професора, члена-кореспондента Національної академії правових наук України, заслуженого діяча науки і техніки України Є. Л. Стрельцова «Раціональний дискурс про кримінальне право: монографія. Київ: Юрінком Прес, 2024. – 468 с.». У ній висвітлені глибинні виклики перехідної держави, необхідність кращого розуміння природи кримінального права в такій державі, обґрунтована потрібність такого кримінального права, яке повинно бути основою: правопорядку, охорони прав людини, демократичних змін та основ державності у критичний історичний момент для української держави. Ця монографія є корисною для законодавців, науковців, практичних працівників різної спрямованості, аспірантів та студентів, усіх, хто цікавиться складними проблемами кримінального права.

Високий рівень цієї монографії додатково підкреслюється тими високоповажними вітчизняними та зарубіжними колегами, які виступили у її рецензентами. Це – Ю. В. Баулін, голова Конституційного суду України (2014-2017 рр.), голова Робочої групи з розвитку кримінального права Комісії з правової реформи при Президентові України, академік НАПрНУ України, доктор юридичних наук, професор; А. А. Музика, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії кримінологічних досліджень та проблем запобігання злочинності Державного науково-дослідного інституту МВС України, член-кореспондент НАПрНУ, доктор юридичних наук, професор; Альбрехт Ганс-Йорг, доктор юридичних наук, почесний доктор юридичних наук низки зарубіжних університетів, почесний директор Макс Планк Інституту з вивчення злочинності, безпеки та права (Німеччина); Бернд Хайнрих, доктор юридичних наук, професор, почесний доктор юридичних наук низки зарубіжних університетів, завідувач кафедри кримінально права, кримінального процесу та авторського права Університету Еберхарда Карла в Тюбінгені (Німеччина).
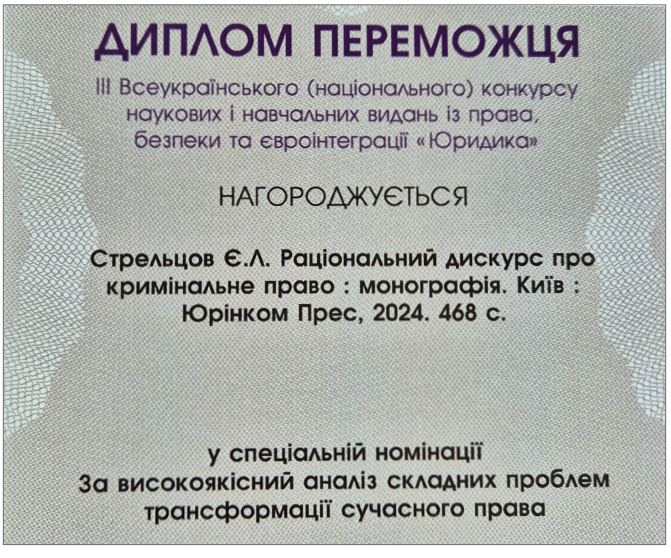
У цілому всі ці положення, які характеризують фахово-якісний рівень монографії професора Є. Л. Стрельцова «Раціональний дискурс про кримінальне право», дали підстави визнати її переможцем ІІІ Всеукраїнського (Національного) конкурсу наукових на навчальних видань з права, безпеки та євроінтеграції «Юридика», у номінації «За високоякісний аналіз складних проблем трансформації сучасного права». Тож редакція ЮВУ щиро вітає Євгена Львовича з цією відзнакою. Бажаємо шановному професору здоров'я та подальших успіхів в його продуктивній науково-просвітянській діяльності.